

महिला व बाल विकास विभागांतर्गत स्वयंसेवी  
संस्थांमार्फत चालविण्यात येत असलेल्या  
अनुदानित संस्थांमधील (बालगृह) दरडोई परिरक्षण  
अनुदानात वाढ करणेबाबत

**महाराष्ट्र शासन**  
**महिला व बाल विकास विभाग**  
**शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०११/प्र.क्र ४१८/का-८,**  
नविन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,  
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.  
तारीख: १३ सप्टेंबर, २०१३.

**वाचा**

- १) शासन निर्णय महिला व बाल विकास विभाग, क्र. संकीर्ण-२००५/प्र.क्र.२३४/का-३, दि.२२.१२.२००६.
- २) शासन निर्णय क्र. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.विभशा-२०१०/प्र.क्र. ६ /मावक-६, दि.२६ मे २०१०, व शुध्दीपत्रक समक्रमांक, दि.१२.१०.२०१०.
- ३) शासन निर्णय क्र. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.विभशा-२०१०/प्र.क्र.६/विजाभज-२, दि.२९.१२.२०११.
- ४) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.बालगृ-२०११/प्र.क्र.३३८/का-८, दि.३० मे, २०१२, दि.१० मे, २०१३.

**प्रस्तावना**

महिला व बाल विकास विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येत असलेल्या अनुदानित संस्थांपैकी एड्सग्रस्त व मतिमंद मुलांकरीता कार्यरत असणा-या संस्थांसाठी दरमहा दरडोई रु. ८२५/- व त्याव्यतिरिक्त सर्वसाधारण मुलांच्या कार्यरत संस्थांसाठी रु.६३५/- इतके परिरक्षण अनुदान या दोन्ही प्रकारच्या संस्थांसाठी तसेच वेतन, आकस्मिक खर्च, इमारत भाडे, वीज, पाणी आकार व इतर प्रशासकीय बाबींसाठी रु. ३१५/- इतके सहाय्यक अनुदान संदर्भाधिन क्र.१ शासन निर्णय दिनांक २२ डिसेंबर २००६ नुसार देण्यात येत होते. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने संदर्भाधिन क्र.२ शासन निर्णय दिनांक २६ मे, २०१० अन्वये सामाजिक न्याय, महिला व बाल विकास आणि आदिवासी विकास विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येत असलेल्या अनुदानित बालकांच्या संस्थांमधील (बालगृह) प्रवेशितांना देण्यात येणा-या अनुदान निश्चित करण्यासंदर्भात सचिवस्तरीय सदस्यांच्या अभ्यासगटाची नेमणूक केली आहे. सदर अभ्यासगटाने केलेल्या शिफारशीनुसार सामाजिक न्याय विभागाच्या संदर्भाधिन क्र.३, दिनांक २९.१२.२०११ च्या शासन निर्णयान्वये मंत्रीमंडळ बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार सामाजिक न्याय विभाग, आदिवासी विकास विभाग आणि महिला व बाल विकास विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येत असलेल्या शासन मान्यताप्राप्त अनुदानित संस्थांमधील (बालगृहातील) निवासी प्रवेशितांसाठी दरमहा दरडोई रु.९००/- असा परिरक्षण (परिपोषण) दर व एड्सग्रस्त व मतिमंद मुलांच्या अनुदानित संस्थातील प्रवेशितांना दरमहा दरडोई रु.९९०/- असा परिरक्षण (परिपोषण) दर दिनांक १.१.२०१२ पासून लागू करण्यात आलेला आहे. त्यानुषंगाने महिला व

बाल विकास विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येत असलेल्या अनुदानित बालकांच्या संस्थांना (बालगृह) सदर दरडोई परिरक्षण अनुदानात वाढ करण्यास सहमती देण्याची बाब विचाराधीन होती.

### शासन निर्णय

महिला व बाल विकास विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येत असलेल्या अनुदानित संस्थापैकी एड्सग्रस्त व मतिमंद मुलांकरीता कार्यरत असणा-या संस्थांसाठी दरमहा दरडोई रु.९९०/- व त्याव्यतिरिक्त सर्वसाधारण मुलांच्या कार्यरत संस्थांसाठी (बालगृह) रु.९००/- इतके परिरक्षण अनुदान दिनांक १ जानेवारी, २०१२ पासून लागू करण्यास शासन मंजूरी देत आहे. रु.९९०/- व रु.९००/- ही परीरक्षण अनुदानाची रक्कम केवळ प्रवेशितांच्या अन्न, वस्त्र व इतर गरजा भागविण्यासाठी वापरण्यात यावी, या परीरक्षण अनुदानातून कोणत्याही संस्थांनी कर्मचारी वेतनावर वा प्रशासकीय बाबींवर खर्च करू नये.

२. ज्या मुलांना बालगृहात पाठविण्यात आले आहेत त्यांच्याबाबत योग्य विविक्षित चौकशी झाली आहे किंवा कसे हे संबंधित जिल्हाधिका-यांमार्फत तपासण्यात यावे. यासाठी आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांनी बालगृहातील प्रवेशितांची संबंधित जिल्हाधिका-यांमार्फत तपासणी करण्याची कार्यवाही त्वरेने हाती घ्यावी व तपासणी करण्यात आल्यानंतर वैधरीत्या अनुज्ञेय अनुदानापेक्षा जास्त अनुदान वितरीत झाल्याचे निदर्शनास आल्यास त्याचे भविष्यातील अनुज्ञेय अनुदानातून समायोजन करण्यात यावे, तसेच ज्या ९६९ बालगृहांमध्ये बायोमॅट्रीक यंत्रणा सामाजिक न्याय विभागामार्फत बसविण्यात आलेली आहे, ती यंत्रणा कार्यान्वित झाल्याशिवाय, त्याचप्रमाणे केंद्र शासनाच्या Track Child या संकेतस्थळावर या सर्व बालगृहांची माहिती भरणे आवश्यक असल्याने सदर बालगृहांनी याबाबतची माहिती भरल्याशिवाय व अद्ययावत ठेवल्याशिवाय सदर वाढ देण्यात येऊ नये, या अटीच्या आधिन राहून उपरोक्त मान्यता देण्यात येत आहे.

३. वर नमूद केल्याप्रमाणे सुधारीत परिरक्षण अनुदानासाठी खालील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार दिनांक १ जानेवारी, २०१२ पासूनचा खर्च संबंधित लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा.

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	लेखाशिर्ष
१.	बालगृह, निरीक्षणगृह, अनुरक्षणगृह, विशेषगृह	मागणी क्र. एक्स-१ २२३५- सामाजिक सुरक्षा व कल्याण -०२- समाजकल्याण, १०२ - बाल कल्याण, (०२) स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान (०२)(०३) संगोपन व संरक्षणाची गरज असलेल्या मुलांसाठी संस्था चालविणा-या स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान, (२२३५ ३०४१) ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर), ३६, सहाय्यक अनुदाने (वेतन)
२.	बालगृह, निरीक्षणगृह, अनुरक्षणगृह, विशेषगृह	मागणी क्र. एक्स -१ २२३५ - सामाजिक सुरक्षा व कल्याण -०२ - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना (०५) (०२) निराश्रित बालकांसाठी संस्थेत्तर सेवा ३१, - सहाय्यक अनुदान (२२३५ ११४७)

४. महिला व बाल विकास विभागाच्या नियंत्रणाखाली मतिमंद मुलां-मुलींसाठी असलेली १९ बालगृहे सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या नियंत्रणाखाली महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.बालगृ-२०११/प्र.क्र.३३८/का-८, दिनांक ३० मे, २०१२, दिनांक १० मे, २०१३ अन्वये हस्तांतरीत करण्यात आली आहेत. त्या १९ संस्थांची सुधारित दराने अनुदानाची देय थकबाकी मार्च, २०१३ अखेरपर्यंत या विभागामार्फत देण्यात यावी.

५. सदर खर्च सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षात अर्थसंकल्पीय असलेल्या मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा, याकरीता संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

६. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या मान्यतेने त्यांचे अनौपचारिक संदर्भ क्र.४५३/१३/व्यय-६, दि.१३.८.२०१३ ला अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०९१३१२०८०८६१३० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

उज्ज्वल ऊके  
प्रधान सचिव

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
२. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
३. मा.मंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.राज्यमंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मुख्यसचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. मा. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे.
१०. आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

११. सर्व विभागीय आयुक्त (महसूल),  
कोकण/पुणे/नाशिक/अमरावती/औरंगाबाद/नागपूर.
१२. सर्व विभागीय उपआयुक्त (महिला व बाल विकास), कोकण /पुणे/नाशिक/अमरावती  
/औरंगाबाद/नागपूर.
१३. सर्व जिल्हाधिकारी,
१४. सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी,
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, (लेखा परिक्षा) (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
१६. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, (लेखा परिक्षा) (लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
१७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१८. सर्व जिल्हा कोषाधिकारी.
१९. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
२०. मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, मुंबई.
२१. सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. वित्त विभाग (व्यय-६) (अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
२३. नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२४. महिला व बाल विकास विभागातील सर्व कार्यासने.
२५. निवड नस्ती/का-८.